

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/750

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspeksioon
Vaideotsuse tegemise aeg ja koht	04.05.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	21.03.2018
Teabevaldaja	Viru Vangla aadress: Ülesõidu 1, 41536 Jõhvi e-posti aadress: viruv.info@just.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX aadress: XXX

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata kuna Viru Vangla on menetluse käigus võimaldanud tutvuda isikliku toimikuga, millega Andmekaitse Inspeksioon loeb teabenõude täidetuks.**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Vaide esitaja esitas Viru Vanglale teabenõude, milles soovis tutvuda isikliku toimikuga. Viru Vangla jättis vaide esitaja teabenõude rahuldamata.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Esitasin vangalale kaks teabenõuet (14.02.2018 ja 21.02.2018). Mõlemas soovisin tutvuda oma isikliku toimikuga (VangS § 17) ja kuigi seadus seda ei nõua, olid mõlemad ka põhjendatud (kontroll avaliku võimu tegevuse üle ja enda õiguste kaitse). Sellele vaatamata jäeti mõlemad teabenõuded täitmata. Otsuseid põhjendati sellega, et minu teabenõuded ei ole piisavalt põhjendatud. Viimases vastuses mindi selle väitega absurdini, sest minult nõuti, et ma ütleks ennem toimikuga tutvumist, milline selles olev info või dokument mind oma õiguste kaitseks

aitab.

Õigus tutvuda üldiseks kasutamiseks levitatava informatsiooniga on põhiõigus. PS § 44 lg 3 sätestab Eesti kodaniku õiguse, tutvuda seaduses sätestatud korras tema kohta kogutud andmetega. Sama lõike teine lause sätestab põhjused, mille ilmnemisel seda õigust piirata võib. St piirangule on seatud seadusreservatsioon.

VangS § 17 lg 3 ütleb, et kinnipeetava isikliku toimikuga tutvumise kord sätestatakse Vangla sisekorraeeskirjas (VSE). Kuna seadusandja ei sätesta toimikuga tutvumiseks ühtegi erisust ja ei volita seda tegema ka Justiitsministrit (AvTS § 30 lg 2), tuleb sellega tutvumist taotledes lähtuda AvTS sätestatust. Seega võib iga isik, kes soovib tutvuda enda kohta koostatud toimiku materjalidega (VangS § 17), esitada seaduses sätestatud nõuetele vastava teabenõude (AvTS § 6, § 13, § 14) ja selle täitmisest võib keelduda üksnes siis, kui esinevad PS § 44 lg-s 3 nimetatud alused.

Eelnevale tuginedes väidan, et mõlemad minu teabenõuded on tagastatud õigusvastaselt sest:

- ükski seadus ei anna Justiitsministrile õigust nõuda, et ma oma teabenõuet põhjendaksin. (St VSE § 29 lg 2 on PS § 44 lg 3 ja § 3 lg 1 vastuolus).

- kuigi seadus ei nõua teabenõude põhjendamist, olen ma seda korralikult ja piisavalt teinud. Vangla on ületanud 21.02.2018. a esitatud teabenõudele vastamise tähtaega 20 päeva võrra, mis on lubamatu (21.06.10 3-3-1-24-10/21; 21.10.10 3-3-1-61-10/17).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

02.04.2018 esitasite Viru Vanglale järelepärimise (02.04.2018 registreeritud numbriga 2-6/13070-1), milles soovite vastuseid järgmistele küsimustele: 1) Mis põhjusel ei võimaldatud kinnipeetav XXX tutvuda enda isikliku toimikuga; 2) Milline on Viru Vangla hinnangul seadusega sätestatud piirang andmeid saada; 3) Palute edastada koopia kinnipeetava 21.02.2018 esitatud pöördumisest.

Vastuseks Teie esitatud pöördumisele anname teada, et Justiitsministri 30.11.2000 määruse nr 72 „Vangla sisekorraeeskiri” § 29 lg 2 kohaselt on kinnipeetaval õigus tutvuda isikliku toimikuga põhjendatud taotluse ja vangla direktori või tema määratud isiku loa alusel. Eeltoodust nähtub, et vanglal kui haldusorganil on selles osas kaalutusõigus, ehk seadusega antud voli kaaluda otsuse tegemist või valida erinevate otsuste vahel.

Käesoleval juhul soovis kinnipeetav XXX tutvuda isikliku toimikuga, et ta saaks valmistuda enne tähtaegseks vabanemiseks. Nagu vaidlusalusest otsusest (Lisa 1) nähtub, siis on kinnipeetavale selgitatud, et tema võimaliku enne tähtaegse vabanemise kuupäev on alles 01.08.2018, selle menetlus algab 01.06.2018 ning seoses sellega on kinnipeetavale antud muuhulgas võimalus konkreetselt välja tuua, missugune informatsioon võiks võimaliku enne tähtaegse vabanemise menetlemisel abiks olla, kuivõrd enne tähtaegse vabanemise raames edastatakse konkreetse isiku toimik kohtule ning kohus saab iseseisvalt sealolevate materjalidega tutvuda. Üksnes kinnipeetava soov sealolevate andmete õigsust kontrollida, ei ole alus toimikuga tutvumiseks. Arvestades kinnipeetava esitatud pöördumist toimikuga tutvumiseks, asus vangla antud juhul seisukohale, et esitatud taotlus ei olnud piisavalt põhjendatud, samas anti kinnipeetavale võimalus esitada täpsustavad seisukohad. Vangla täpsemad põhjendused leiab Viru Vangla 20.03.2018 vastusest nr 7-2/6928-2 (Lisa 1).

Vastus täiendavale järelepärimisele vaidemenetluses:

Esitasite Viru Vanglale järelepärimise, milles soovite teada, miks ei olnud XXX teabenõude argumendid piisavad ning millistel juhtudel on kinnipeetaval võimalik tutvuda isikliku toimikuga. Toote välja, et isiku õigus saada enda kohta käivaid andmeid tuleneb põhiseaduse § 44 lõikest 3, mille kohaselt saab isikule tema andmetele juurdepääsu piirata üksnes teiste isikute õiguste ja vabaduste ning lapse põlvnemise saladuse kaitseks, samuti kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides. Sama ammendav loetelu on ära toodud ka isikuandmete kaitse seaduse §-s 20.

Vangla nõustub andmekaitse inspektoriooni poolt välja toodud argumentidega ning leiame, et isikule on vastus antud ennatlikult. Vangla teavitab, et korraldab isikule isikliku toimikuga tutvumise esimesel võimalusel.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalikule teabele saab juurdepääsu piirata üksnes seaduse alusel (AvTS § 34 lg 1). Kui isiku nõutav teave sisaldab tema isikuandmeid, peab teabevaldaja arvesse võtma asjaolusid, et isikut ennast puudutava teabe väljastamisest saab keelduda üksnes IKS § 20 sätestatud alustel.

Tartu Ringkonnakohus on leidnud lahendis 22.09.2015 nr 3-14-376, et õigus iseenda kohta käivate isikuandmetega tutvuda on põhiseaduslik õigus, mida võib piirata üksnes IKS § 20 sätestatud alustel (p 20). Samuti leiab kohus sama lahendi punktis 22, et kvalifitseeritud seadusreservatsiooniga põhiõiguse realiseerimisel ei saa kasutada AvTS § 23 sätestatud keeldumise aluseid.

Justiitsministri 30.11.2000 määruse nr 72 „Vangla sisekorraeeskiri“ § 29 lg 2 kohaselt on kinnipeetaval ja tema kaitsjal, vanglakomisjoni liikmel, vanglateenistujal, prokuröril ja kriminaalhooldajal õigus tutvuda isikliku toimikuga põhjendatud taotluse ja vangla direktori või tema määratud isiku loa alusel.

Märgin, et tulenevalt AvTS sätestatud nõudest, mille kohaselt saab juurdepääsu teabele piirata üksnes seaduse alusel, on määruuses sätestatu toimiku juurdepääsupiirangu alusena küsitav. Kuna see ei ole praeguse vaide ese, ei ole otstarbekas seda pikemalt analüüsida.

03.05.2018 toimus telefonikõne Viru Vangla inspektor-kontaktisiku ja Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektori vahel, mille käigus selgus, et Viru Vangla võimaldas vaide esitajal tutvuda isikliku toimikuga. Kuna menetluse käigus on Viru Vangla võimaldanud tutvuda isikliku toimikuga ning vaide esitaja ei ole täiendavaid pretensioone esitanud, siis tuleb menetluse käigus teabe väljastamisega lugeda õiguslik olukord taastatuks ning inspeksioon jätab vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

vaneminspektor
peadirektori volitusel